

Samen bouwen aan een pestvrije school met KiVa

Antipestprogramma voor het basisonderwijs

Al meer dan **350**
Vlaamse basisscholen
tekenden in op KiVa.

Expertisecentrum
Verbindend Onderwijs

KiVa

'KiVa' betekent in het Fins 'fijn' of 'leuk' en is bovendien de naam van het **anti-pestprogramma** dat ontwikkeld is in Finland. KiVa heeft als belangrijkste doel het **welbevinden** op school te versterken en **pest- en cyberpestproblemen te voorkomen** (preventie) en **op te lossen**.

KiVa versterkt de **sociale vaardigheden** van leerlingen en ook leerkrachten voelen zich beter. Aangezien **KiVa-leerkrachten pestproblemen** beter aanpakken en meer vertrouwen krijgen, werkt dit **een positieve sfeer in de klas en op school** in de hand.

Waarom kiezen voor KiVa?

Vlaamse KiVa-scholen ondervinden dat leerlingen vaardiger worden in het aanpakken van ruzies en conflicten en dat het aantal pesterijen afneemt. KiVa onderscheidt zich van veel andere antipestprogramma's door de grote nadruk op de **rol van alle leerlingen** bij het stoppen van pesterijen. KiVa-scholen krijgen het voor elkaar dat vooral de omstaandergroep haar verantwoordelijkheid opneemt.

Voor de leerlingen

Grootschalige experimentele interventiestudies in verschillende landen tonen aan dat KiVa **succesvol is in het verminderen van pesten en slachtofferschap**. De groepsgerichte aanpak werkt. Dankzij dit antipestprogramma genieten slachtoffers meer steun en begrip. Pesters ondervinden meer tegenstand en dat doet hen inbinden.

Voor de leerkrachten

Ook voor leerkrachten heeft KiVa gunstige effecten. Ze delen dezelfde visie en taal, werken meer samen en ondervinden het voordeel van een **verhoogde competentie op vlak van de aanpak van pestproblemen**. Leerkrachten merken dat hun gezamenlijke aanpak vruchten afwerpt en blijven hierdoor gemotiveerd. Ook inspectieteams waarderen het professionalisme van KiVa-scholen.

Onderzoek levert het bewijs, KiVa werkt!

KiVa in België

Kick-off KiVa in Mechelen

- SINDS SCHOOLJAAR 2014 -2015 WORDEN VLAAMSE TRAINERS IN FINLAND OPGELEID OM SCHOLEN TE ONDERSTEUNEN IN HET KiVA-PROJECT.
- AL ZO'N 300 SCHOLEN VOLGENDEN DE KiVA-TRAINING.
- ZO'N 1000 LEERKRACHTEN VOLGDEN DE KiVA-TRAINING. DIE LEERKRACHTEN VERTEGENWOORDIGEN ZO'N 57.000 LEERLINGEN.
- KiVA VLAANDEREN WERKT IN NAMEN SAMEN MET DE UNIVERSITÉ DE PAIX, ZIJ BRENGEN HET KiVA-PROGRAMMA IN WALLONIË.
- DE VLAAMSE KiVA-TRAINERS KRIJGEN ELKE TWEE JAAR OPNIEUW EEN OPLEIDING VAN DE UNIVERSITEIT VAN TURKU IN FINLAND WAAR DE LAATSTE ONDERZOEKSRÉSULTATEN WORDEN DOORGEGEVEN EN ERVARINGEN WORDEN UITGEWISSELD.

Kia Ora,
Welcome!

KiVa wereldwijd

Üdvözlünk a KiVa-iskolában!

Welcome
to KiVa
school!

Tere tulemast
KiVa-koolide
siseveebil

Bienvenido
al colegio
KiVa!

Benvenuti nella scuola KiVa!

Schoolbreed

KiVa is een wetenschappelijk programma tegen pesten en voor een fijn en veilig schoolklimaat.

Een fijn en veilig schoolklimaat versterkt het welbevinden en vergroot het werk- en leerplezier van iedereen: niet enkel leerlingen, leerkrachten en directie, maar ook ouders en buitenschoolse opvang zijn betrokken partijen.

Een KiVa-school worden en blijven is

- een bewuste keuze van alle betrokkenen;
- een geduldige keuze: weten dat je niet van vandaag op morgen de (school)wereld verandert, maar dat je kiest voor een veranderingsproces over meerdere jaren;
- een keuze die inspanningen vraagt, maar daar enorm veel voor teruggeeft;
- verstandig investeren: elke euro die in KiVa wordt geïnvesteerd, zorgt voor een meerwaarde van 4 tot 7 euro per geïnvesteerde euro.

KiVa-kernteam: Wij zijn de motor van het KiVa-gebeuren in onze school. We ondersteunen onze collega's bij het realiseren van de themalessen, grijpen in bij pestproblemen, interpreteren de jaarlijkse bevraging van onze leerlingen en zoeken samenwerking met de andere leden van ons schoolteam. **Fijn** dat we kunnen rekenen op een goede opleiding en ondersteuning door de KiVa-trainers.

Leerkracht KiVa-school: Elke maand zoomen we in op een thema. We voeren **fijne** activiteiten uit, denken samen na en zoeken oplossingen.

Leerlingen KiVa-school: Wij kunnen zelf problemen voorkomen en oplossen op de speelplaats. *Fijn* dat we dit leren.

Leerkracht KiVa-school: Een KiVa-school is voor mij een school waar alle kinderen zich veilig en thuis voelen. Waar iedereen respectvol met elkaar omgaat en waar er samen gewerkt wordt aan een *fijne* school. (...) Enerzijds zijn er de KiVa-lessen en de KiVa-dagen waarop we met heel de school een activiteit doen met als doel de verbondenheid van de kinderen op school te vergroten. Anderzijds zijn er de verschillende gesprekken na incidenten, maar hier blijft het niet bij. KiVa zit immers in alles: de omgang met de kinderen, de gesprekken als de kinderen het moeilijk hebben, de kinderen die elkaar helpen om hun problemen op te lossen en ervoor zorgen dat elk van hen graag naar school komt en zich goed voelt in de klas ...

Ouders: Het is *fijn* om betrokken te zijn en mee te kunnen werken aan een *fijne* school voor iedereen. We laten ons kind met een gerust hart naar deze KiVa-school gaan.

Buitenschoolse opvang: *Fijn* dat we ook betrokken partij zijn. Het heeft alleen maar voordelen voor de kinderen en de begeleiders als alle neuzen in dezelfde richting staan.

Preventief

“ Kinderen hebben recht op een sociaal veilige school waar ze zich prettig voelen en zichzelf durven zijn, want dan kunnen ze optimaal leren en ontwikkelen. ”

KiVa gaat in de eerste plaats op zoek naar de kracht in de groep en stimuleert kinderen tot het ontwikkelen van een gevoelens taal, het weerstaan aan groepsdruk en het opkomen voor zichzelf en anderen. Op deze manier werkt KiVa preventief.

Het preventieve luik bestaat o.a. uit:

- KiVa-lessen: 10 thema's in elke klas;
- actief inspelen op de speelplaatswerking;
- aandacht voor de zichtbaarheid van KiVa in de school;
- vormingen: voor het hele team en een doorgedreven vorming voor het KiVa-kernteam (zie p. 12-14);
- ouderbetrokkenheid;
- monitoring van de KiVa-werking in de eigen school.

De KiVa-lessen: 10 thema's in elke klas, elke maand een nieuwe focus

Heel de school heeft elke maand aandacht voor een nieuw KiVa-thema. Samen vormen ze een geheel. Ze werken toe naar de waarden en vaardigheden die schuilen achter de KiVa-code. Tijdens deze lessen ligt de focus op:

- het werken aan een positieve groepsvorming;
- het stimuleren van de sociale vaardigheden;
- het bouwen aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen;
- het aanleren van strategieën om slachtoffers te helpen en pesters te ontmoedigen;
- het vergroten van de weerbaarheid van alle kinderen.

KLASNIVEAU 1STE TOT EN MET 3DE LEERJAAR	THEMA 1 Fijn met jou erbij!	THEMA 2 Zie wat ik nu voel.	THEMA 3 Onze klas: iedereen hoort erbij!	THEMA 4 Anders is leuk!	THEMA 5 Geen gepest in onze klas!	THEMA 6 Pesten, daar doen wij niet aan mee!	THEMA 7 We laten niemand in de steek.	THEMA 8 Hier zeg ik stop!	THEMA 9 De KiVa- code.	THEMA 10 KiVa-feest voor iedereen!
KLASNIVEAU 4DE TOT EN MET 6DE LEERJAAR	Wij kiezen voor respect.	Onze klas: een (h) echte groep!	Goed in contact: zo doe je dat!	Mediawijs, media- wijzer, mediawijst!	Zo herken je pest- gedrag.	De pijn van pesten.	Pesten doe je nooit alleen!	Samen zeggen we NEE tegen pesten!	Wat kan ik doen als ik word gepest?	KiVa, dat doen we samen!

Ouderbetrokkenheid als hefboom

Geen enkele ouder wil dat zijn kind gepest wordt of dat zijn kind een pestkop is. Ouderbetrokkenheid is van **essentieel belang**. Het KiVa-project werkt zowel in het preventieel als bij aanpak van pestincidenten samen met de ouders.

- Ouderavond organiseren: de school legt uit hoe zij het positief contact tussen de kinderen bevorderen en hoe ze het pestgedrag tegengaan.
- Ouders informeren: ouders worden via maandelijkse nieuwsbrieven geïnformeerd over het KiVa-project. Voor verdere informatie kunnen ze terecht op de site kivaschool.be.
- Ouders betrekken: bij pestproblemen die te maken hebben met hun kind, worden ouders nauw betrokken.

Dr. Tessa Kaufman (Universiteit Groningen, KiVa-onderzoeksteam) pleit voor een betere samenwerking tussen de school en het thuisfront. Aanhoudende pestproblemen vragen om maatwerk. Als school en gezin elkaar vinden, zijn oplossingen mogelijk.

Monitor en zelfevaluatie-instrument

Met de **KiVa-monitor** krijgt elke KiVa-school een instrument in handen dat toelaat de eigen KiVa-werking en de brede zorg voor welbevinden op school jaarlijks te evalueren. De KiVa-monitor bestaat uit een set van digitale vragenlijsten. Elke vragenlijst is wetenschappelijk getest en richt zich tot leerlingen en leerkrachten. Scholen die deze vragenlijsten invullen, ontvangen een feedbackrapport met aanbevelingen voor de toekomst.

We bieden schoolteams bovendien een zelfevaluatie-instrument aan. Tien sleutelementen van de KiVa-aanpak worden daarin bevraagd. De KiVa-trainers bekijken elk dossier en geven feedback op de praktijk in elke school. Scholen die hun basiscontract afronden,

ontvangen een KiVa-certificaat als hun zelfevaluatie positief wordt beoordeeld. Dit laat toe om het KiVa-expertcontract aan te gaan.

Beide evaluatietools geven elke KiVa-school de kans hun KiVa-werking tegen het licht te houden en nieuwe uitdagingen aan te gaan. Door systematisch gebruik te maken van de beschikbare evaluatie-instrumenten bewijzen schoolteams hun professionalisme en stellen ze zich in lijn met de verwachtingen en eisen van het Referentiekader Onderwijskwaliteit, de doorlichting 2.0 en het nieuwe decreet leerlingenbegeleiding. KiVa-scholen krijgen met andere woorden sterke troeven in handen die bewijzen dat ze mikken op de hoogst mogelijke onderwijskwaliteit.

Hieronder enkele resultaten van het onderzoek naar KiVa:

- KiVa verhoogt het welbevinden van de leerlingen en voorkomt/vermindert depressieve gevoelens.
- Door KiVa oordelen kinderen positiever over hun leerkracht.
- Door KiVa hechten kinderen meer belang aan het goed zijn in vriendschappen.
- Op KiVa-scholen vinden leerlingen dat hun leerkracht meer vaardigheden heeft om groepsproblemen te verhelpen en pesten tegen te gaan.
- Door KiVa ontstaat er een beter school- en leerklimaat.
- KiVa is bewezen effectief in het verminderen van pesten (ruim 63%).
 - Voordat KiVa werd ingevoerd gaf 11,9% van de kinderen aan maandelijks slachtoffer te zijn van pesten. Met KiVa daalt dit naar 5%.
 - Voordat KiVa werd ingevoerd gaf 6,8% van de kinderen aan wekelijks slachtoffer te zijn van pesten. Met KiVa daalt dit naar 3,1%.
 - Voordat KiVa werd ingevoerd gaf 15,5% van de kinderen aan (bijna) dagelijks slachtoffer te zijn van pesten. Met KiVa daalt dit naar 4,6%.

Effectief

Om pesten effectief tegen te gaan is een systematische en voortdurende inspanning nodig.

Pesten bij Vlaamse jongeren: blijvende aandacht vereist!

Posted on 10 February 2023

Naar aanleiding van de Week tegen Pesten (10 – 18 februari) leverde de studie Jongeren en Gezondheid (HBSC Vlaanderen) in primeur cijfers aan over pesten bij jongeren in Vlaanderen. Deze cijfers zijn gebaseerd op de recentste bevraging die uitgevoerd werd bij een representatieve steekproef van 20.000 jongeren tussen 10 en 18 jaar.

De cijfers tonen aan dat ongeveer 1 op 5 (19,7%) van de Vlaamse jongeren aangaf de voorbije maanden gepest te worden. Bijna 1 op 8 (12,3%) rapporteerde slachtoffer te zijn van cyberpesten. Het probleem blijkt vooral het grootst te zijn bij de jongste leeftijdsgroep: 1 op 3 (29%) van de 11- tot 12-jarigen gaf aan gepest te worden in de voorbije maanden. Na een gunstige evolutie in 2018 moet vastgesteld worden dat de cijfers in 2022 terug aan een opmars bezig zijn. Vooral de prevalentie van cyberpesten is opvallend gestegen (van 7,7% in 2018 naar 12,3% in 2022) alsook de cijfers van cyber pestend gedrag kennen een sterke toename (van 2,2% in 2018 naar 4,5% in 2022).

HBSC, Universiteit Gent (2023, 10,02). Pesten bij Vlaamse jongeren: blijvende aandacht vereist. Geraadpleegd van <https://www.jongeren-en-gezondheid.ugent.be/2023/02/>

KiVa & wetenschappelijk onderzoek

KiVa werd ontwikkeld aan de universiteit van Turku. Het onderzoeksteam o.l.v. prof. Christina Salmivalli zit ondertussen niet stil. Zowel in Finland als in andere landen (V.S., V.K., Nederland, Chili, België, Estland, Italië ...) wordt KiVa verder onderzocht en versterken, verdiepen en verfijnen nieuwe inzichten de KiVa-aanpak.

Uniek aan KiVa is de intensieve samenwerking tussen wetenschappers, KiVa-trainers en mensen uit de onderwijspraktijk. Een werkzaam antipestprogramma vraagt om een wetenschappelijke onderbouw maar moet ook rekening houden met wat haalbaar is in de praktijk.

Omdat de onderzoekers aanhoudend informatie ontvangen vanuit de KiVa-scholen (via ingevulde vragenlijsten en contacten met scholen) en ook de trainers nauwgezet worden bevraagd en opgevolgd, lukt het beter om na te gaan wat scholen nodig hebben.

Het KiVa-onderzoeksteam aan de Universiteit van Groningen vond bijvoorbeeld stevige argumenten voor de groepsgerichte aanpak van pesten: wat kinderen in pestsituaties doen is sterk afhankelijk van hun positie en hun relatie binnen de groep. Dr. Tessa Kaufman (2020) concludeert dan weer dat een nauwe samenwerking tussen de school en het thuisfront absoluut noodzakelijk is, zeker in die gevallen waar pesten heel hardnekkig is.

Ook in Vlaanderen werd KiVa ondertussen op kleinere schaal geëvalueerd door prof. Hilde Colpin (KU Leuven) en dr. Geertje Leflot (Hogeschool Thomas More). Hun conclusies liggen grotendeels in lijn met wat in andere landen is vastgesteld:

KiVa zorgt er voor dat leerlingen melden dat ...

- ze minder vaak (mee)pesten;
- ze minder vaak het slachtoffer zijn van pesten;
- ze pesten niet oké vinden;
- hun leerkracht(en) sterker reageren tegen pestgedrag;
- de sfeer in de klas er op vooruit is gegaan.

Hoeveelheid pesten

Bron: De onderzoekers van 5 universiteiten en het Trimbos Instituut (Nederland) bekeken voor het eerst de effectiviteit van 10 antipestprogramma's door 8 000 kinderen vertrouwelijk naar pesten te vragen. Ongeveer 1 op de 14 kinderen zei meerdere keren per week te worden gepest. Dit is meer dan gedacht! Onderzoeker en hoogleraar ontwikkelingspsychologie aan de Universiteit Utrecht Bram Orobio de Castro kwam tot het besluit dat een viertal programma's, waaronder KiVa, effectief werken.

Pestproblemen aanpakken

Pesterijen kunnen altijd de kop opsteken, ook in KiVa-scholen. Van zodra een pestprobleem in beeld komt of wordt gemeld, is het aan de school om te reageren. KiVa-scholen zetten daarom extra in op de training van wie toezicht uitoefent. Ook voor de buitenschoolse kinderopvang wordt daarom een eendaagse vorming uitgewerkt.

Pestproblemen aanpakken vraagt om maatwerk. De praktijk leert dat elk pestprobleem gelijkenissen vertoont maar ook anders in elkaar zit. De KiVa-trainers zorgen er voor dat elk KiVa-kernteam vertrouwde opbouwt met een waaier aan interventiemethodes. Daarnaast zetten KiVa-scholen sterk in op vroegdetectie: hoe sneller een pestprobleem wordt opgemerkt of gemeld, hoe makkelijker het is om het probleem de kiem te smoren.

Elke interventie vertrekt vanuit een ondersteunend gesprek met het slachtoffer. Het is belangrijk dat het slachtoffer zich veilig voelt bij wat er zal gebeuren. KiVa-scholen kijken er op toe dat het vertrouwen tussen het kind/de kinderen en de leraar/leraren niet wordt geschonden. Kinderen moeten ook thuis op verhaal kunnen komen. De uitkomst van elke interventie moet zijn dat iedereen er terug bij hoort. Kinderen moeten zich goed en veilig voelen bij elkaar.

Onderstaand schema verduidelijkt welke gespreksvormen en interventies tijdens de KiVa-training aan de deelnemers worden aangereikt en verkend: alle vetgedrukte interventievormen komen tijdens de training aan bod.

Incidentaanpak = maatwerk

Niet-confronterende aanpak

Bij de niet-confronterende aanpak is het de bedoeling om het pestprobleem zo snel mogelijk te laten stoppen. Leerkrachten doen hier beroep op de verantwoordelijkheid van de leerlingen waarmee ze in gesprek gaan: wat zullen zij heel concreet doen om ervoor te zorgen dat het pesten of uitsluiten stopt? Hoe zorgen zij ervoor dat iedereen erbij hoort?

- **individueel niveau**
 - niet-confronterend gesprek
- **groeps- en klasniveau**
 - No Blame-aanpak of steungroep-aanpak
 - klasthermometermethode/groepsgesprek
 - oplossingsgerichte herstelcirkel

Confronterende aanpak

De confronterende aanpak richt zich tot wie actief betrokken is bij het pestgebeuren. Pestende leerlingen worden aangesproken op hun gedrag en krijgen te horen waarom dit gedrag niet toelaatbaar is en moet stoppen.

Wie pest, wordt verzocht zich te verontschuldigen en zal op een of andere manier moeten duidelijk maken (door iets zinvols te doen) dat hij of zij het pesten achter zich laat. Zo wordt het vertrouwen in elkaar opnieuw hersteld.

- **individueel niveau**
 - confronterend gesprek met wie heeft (mee)gepest
 - non-pestcontract
 - herstelcontract
 - hergo
 - time-out (varianten)
- **groeps- en klasniveau**
 - herstelcirkel

Basistraject: twee jaar aan de slag met KiVa

Het KiVa-programma is een schoolbreed programma. Deelnemers zijn scholen, geen individuele leerkrachten of klassen. De bouwstenen voor het basistraject staan hier beschreven. Het is belangrijk om tijdens deze fase iedereen te informeren en te motiveren: het volledige team, de ouders en indien mogelijk ook de personeelsleden van de buitenschoolse opvang. Na afloop van deze eerste twee jaren maakt een school kans op het verwerven van het KiVa-basiscertificaat. Dit certificaat komt er nadat de KiVa-trainers het zelfevaluatierapport van een school inkeken en er een positief oordeel aan verbonden.

Componenten van het basistraject

Kennismaking voor het schoolteam

1 dagdeel

- Wat is (cyber)pesten en hoe herkennen we dit?
- Wat is de dynamiek en wat zijn de gevolgen van (cyber)pesten?
- Welke verantwoordelijkheden moeten scholen en leerkrachten opnemen om pestsituaties tijdig in beeld te krijgen en gepast aan te pakken?
- Waaruit bestaat het KiVa-programma?
- Welke ondersteuning en welke materialen staan ter beschikking?

Driedaagse training voor het KiVa-kernteam

3 dagen

- Verdieping van de inhoud en gegeven tijdens de kennismakingssessie.
- Het hoe, wat en waarom van de KiVa-praktijk verkennen.
- Inoefenen van gespreksmethodieken bij de confronterende en niet-confronterende aanpak.
- Good practices van een schoolbrede aanpak, speelplaatswerking, ouderbetrokkenheid en samenwerking met de buitenschoolse opvang.

Intervisiemoment

3 uren

Elke KiVa-school krijgt te maken met hinderpalen en pestproblemen die zich niet makkelijk laten verhelpen. Daarom krijgt elke KiVa-school de kans om, per schooljaar, één intervisiemoment te laten bijwonen door twee deelnemers. Via een aangepaste intervisiemethode worden probleemsituaties, die op voorhand werden aangereikt, gezamenlijk besproken zodat er zicht komt op een oplossing. Intervisiemomenten zijn een belangrijk netwerkmoment voor en tussen KiVa-scholen.

Ouderavond

1 ½ uur

Deze infoavond geeft de school de kans haar antipestbeleid en de KiVa-werking voor te stellen. Het KiVa-kernteam kan zich tonen. De KiVa-trainer zorgt ervoor dat ouders thuis komen in de KiVa-aanpak en duidelijkheid krijgen over de rol die zij kunnen spelen bij het voorkomen en aanpakken van pestproblemen. De bedoeling van dit informatief moment is om te komen tot een goede afstemming tussen de school en de ouders.

Terugkommoment

3 uren

Elke KiVa-school kan jaarlijks twee deelnemers afvaardigen naar een regionaal of lokaal georganiseerd terugkommoment. Deze bijeenkomst is erop gericht nieuwe kennis door te geven, ervaringen uit te wisselen en goede KiVa-praktijken in beeld te krijgen. Inspireren, enthousiasmeren en bemoedigen: dat is wat terugkommomenten willen doen.

Het KiVa-pedagogisch handboek bevat informatie en tools om:

- KiVa in de school te implementeren;
- een planning op jaarbasis uit te bouwen;
- het leerkrachtenteam te informeren;
- de 10 KiVa-thema's, per leerjaar, aan bod te laten komen;
- met de leerlingen aan de slag te gaan;
- interventies na pestincidenten te begeleiden en op te volgen.

Extra ondersteuning

Onze klas, ons team

Een aanvullend lessenpakket rond sociale vaardigheden:

- extra lesmateriaal rond de 10 KiVa-thema's;
- zoom in op specifieke vaardigheden;
- duidelijke leerlijn;
- flexibel inzetbaar.

Website met extra informatie en materialen

- actuele inzichten, tips en adviezen om met pesten binnen een schoolcontext om te gaan;
- informatie over internationale onderzoeksresultaten;
- extra les- en beeldmateriaal;
- KiVa-games;
- nieuwsbrieven voor ouders.

Monitor en zelfevaluatie-instrument

Voor meer info, zie pagina 7.

Maximum twee telefonische contactmomenten met een van de KiVa-trainers

Experttraject: intekenen per twee jaar

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat het belangrijk is om de KiVa-werking vol te houden: pesten terugdringen lukt enkel als een school er blijvend werk van maakt. Scholen die het basiscertificaat behaald hebben, kunnen daarom instappen in een vervolgetraject. Na twee jaar doorwerken maakt een KiVa-school kans op het verwerven van een KiVa-expertcertificaat. Dit gebeurt nadat de KiVa-trainers van EVO zich positief uitspreken over het zelfevaluatie rapport van de school

Componenten van het experttraject

Vervolgvormingen voor het schoolteam

2 dagdelen, te spreiden over 2 schooljaren
Flexibel aanbod dat wil inspelen op de vragen en noden van de school:

- speelplaatswerking (organisatie, inrichting, spellenaanbod ...)
- speelplaatstoezicht
- ouderbetrokkenheid versterken
- cyberpesten
- klasgroep in de knoop: de klasthermometer als antwoord
- aan de slag voor een leerlijn sociale vaardigheden

Terugkommoment

3 uren

Elke KiVa-school kan jaarlijks twee deelnemers afvaardigen naar een regionaal of lokaal georganiseerd terugkommoment. Deze bijeenkomst is er op gericht nieuwe kennis door te geven, ervaringen uit te wisselen en goede KiVa-praktijken in beeld te krijgen. Inspireren, enthousiasmeren en bemoedigen: dat is wat terugkommomenten willen doen.

Monitor en zelfevaluatie-instrument

Voor meer info, zie pagina 7.

Intervisiemoment

3 uren

Elke KiVa-school krijgt te maken met hinderpalen en pestproblemen die zich niet makkelijk laten verhelpen. Daarom krijgt elke KiVa-school de kans om, per schooljaar, één intervisiemoment te laten bijwonen door twee deelnemers. Via een aangepaste intervisiemethode worden probleemsituaties, die op voorhand werden aangereikt, gezamenlijk besproken zodat er zicht komt op een oplossing. Intervisiemomenten zijn een belangrijk netwerkmoment voor en tussen KiVa-scholen.

Website met extra informatie en materialen

- actuele inzichten, tips en adviezen om met pesten binnen een schoolcontext om te gaan;
- informatie over internationale onderzoeksresultaten;
- extra les- en beeldmateriaal;
- KiVa-games;
- nieuwsbrieven voor ouders.

Maximum twee telefonische contactmomenten met een van de KiVa-trainers

Doorgroeien als KiVa-school

Expertisecentrum
Verbindend Onderwijs

EVO biedt vormingen aan die verdiepend werken of de mogelijkheid bieden om intens te trainen en dat voor alle leerkrachten. Ontdek vormingen die tips geven om het leefklimaat te bevorderen en pesten of probleemgedrag doelgericht aan te pakken.

STIPP: Sterk In PestPreventie

Zet in op een effectiever pestbeleid op school.

Preventief en curatief werken rond pesten met No Blame

Begeleid pestsituaties in groep vanuit een gepaste en effectieve begeleidershouding.

Stimuleer teamwerking binnen je school

Leer binnen de schoolcontext beweging, verandering en verbetering op gang trekken.

Als pesten pijn doet: hoe in gesprek gaan met de ouders?

Leer een samenwerking met ouders opzetten.

Een fijne speelplaats: kenmerk van een sterke school

Sta stil bij je eigen speelplaatswerking en optimaliseer waar nodig.

Toezicht op de speelplaats

Leer omgaan met ongewenst en agressief gedrag tussen kinderen.

Het KiVa-team: gecertificeerde trainers

Gie Deboutte
Anoek Smeyers
Kerstin Vermote
Marjan Fockedeey

**KiVa komt tegemoet aan de verwachtingen en eisen van het Referentiekader
Onderwijskwaliteit, de doorlichting 2.0 en het nieuwe decreet leerlingenbegeleiding:**

- de leerling staat centraal;
- leerlingenbegeleiding is een erkenningsvoorwaarde voor elke school;
- brede basiszorg en verhoogde zorg als het nodig is;
- geïntegreerd binnen het pedagogisch project;
- participatief: ouders, leerlingen en het schoolteam meer betrekken bij het beleid.

Heeft jouw school al een antipeestbeleid?

Wens je meer informatie over het KiVa-programma?
Mail naar info@evovzw.be

